

Minimální preventivní program

pro školní rok 2022/2023

1. Popis současného stavu problematiky

typ školy: úplná ZŠ - sídlištní škola

počet žáků (stav k 1. 9. 2020): 322 - 1. stupeň: 185 (9 tříd), 2. stupeň: 137 (7 tříd)

průměrný počet žáků ve třídě: 20,13 - 1. stupeň: 20,56; 2. stupeň: 19,57

rizikové ukazatele: škola nevybočuje z okresní normy (v posledních letech jsme zaznamenali a řešili ojedinělé případy experimentování s alkoholem, kouření, záškoláctví, šikanování, poškozování cizích věcí a projevů vulgárního a agresivního chování)

Naše škola je připravena poskytnout odbornou péči žákům se specifickými poruchami učení, žákům vykazující rizikové chování i žákům nadaným. Žákům je nabízeno přiměřené množství volnočasových aktivit v podobě zájmových kroužků.

2. Charakteristika MPP

Minimální preventivní program školy byl vypracován na podkladě Metodického pokynu k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních vydaného MŠMT, Č. j.: 20 006/2007-51 a vychází ze Školní preventivní strategie. Do prevence sociopatologických jevů zařazuje užívání drog včetně alkoholu, kouření, kriminalitu, virtuální drogy a gambling, záškoláctví, šikanování a jiné násilí, rasismus, xenofobii, intoleranci, antisemitismus.

Děti patří k nejohroženější skupině, proto je důležité zahájit primární prevenci právě v době základní školní docházky. Poskytnout žákům informace o drogové problematice přiměřeně k věku žáků, o problematice spojené s užíváním alkoholu, kouřením, ale i verbální a fyzickou šikanou. Je třeba žáky seznámit i s pojmem kyberšikana, nástrahami internetu a ochranou i bezpečným nastavení profilů na sociálních sítích apod. Hodně žáků používá sociální sítě /facebook/. Nutno žákům vysvětlit a poučit

je o nebezpečí v komunikaci s cizími lidmi i přes tyto sítě. Je zapotřebí žákům naslouchat, řešit jejich problémy a otevřeně s nimi hovořit. Dále se dost rozšířilo časté hraní her na tabletech, mobilech a PC. Žáci budou důsledně poučeni o vhodnějším trávení volného času.

3. Cíle MPP

Cílem MPP je:

- ve spolupráci s rodiči formovat osobnost žáka, která je s ohledem na svůj věk schopna orientovat se v dané problematice, ptát se, dělat rozhodnutí, vážit si svého zdraví, bude umět nakládat se svým volným časem, zvládat základní sociální dovednosti a zodpovědně přistupovat ke každodenním problémům,
- zajistit žákům podmínky k práci,
- nabídnout konzultace, pomoc ve složitých situacích, dále nabídnout schránku důvěry – přání, stížností, kde se mohou vyjádřit,
- opírat se především o podporu a důvěru třídního učitele a vedení školy.

Krátkodobé cíle

- 1) zajistit chod fungujícího preventivního týmu (školní metodik prevence, vedení školy, výchovný poradce), který se podílí na zdokonalování preventivního programu, zajišťuje jeho fungování, ekonomické zabezpečení a řeší aktuálně vzniklé závažné události z oblasti sociálně patologických jevů. Spolupracuje zejména s třídními učiteli, učiteli výchov, popřípadě s asistenty pedagoga, PPP, OSPODEM a dalšími pedagogickými pracovníky školy.
- 2) zařazovat problematiku sociálně patologických jevů do jednotlivých předmětů, věnovat se prevenci v rámci pravidelných třídnických hodin
- 3) zajišťovat besedy, přednášky, programy věnované prevenci (vytvořit systém pokrývající všechny věkové kategorie žáků, navázat na loňskou spolupráci s institucemi zabývajícími se prevencí sociálně patologických jevů, případně získat pro spolupráci nové subjekty)
- 4) podporovat zapojení žáků do života školy (žákovský senát, výzdoba školy, udržování pořádku atd.), podporovat účast žáků ve školních soutěžích, olympiádách a na akcích pro veřejnost

4. Spolupráce v oblasti prevence sociálně patologických jevů na úrovni školy

Preventivní působení ve škole se snaží plně vyhovět všem požadavkům na prevenci sociálně patologických jevů uváděných ve všech platných dokumentech týkajících se prevence sociálně patologických jevů.

Metodický pokyn k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních vydaného MŠMT, Č. j.: 20 006/2007-51 uvádí, že ředitel školy vytváří podmínky pro předcházení vzniku sociálně patologických jevů zejména:

- a) zabezpečením poskytování poradenských služeb ve škole se zaměřením na primární prevenci sociálně patologických jevů,
- b) koordinací tvorby, kontrolou realizace a pravidelným vyhodnocováním Minimálního preventivního programu a začleněním Školního preventivního programu do osnov,
- c) řešením aktuálních problémů souvisejících s výskytem sociálně patologických jevů ve škole,
- d) jmenováním školním metodikem prevence pedagogického pracovníka, který má pro výkon této činnosti odborné předpoklady, případně mu umožní studium k výkonu specializovaných činností v oblasti prevence sociálně patologických jevů,
- e) pro systematické další vzdělávání školního metodika v oblasti specifické primární prevence a pro činnost školního metodika s žáky a zákonnými zástupci ve škole,
- f) podporou týmové spolupráce školního metodika, výchovného poradce, třídních učitelů a dalších pedagogických pracovníků školy při přípravě, realizaci a vyhodnocování Minimálního preventivního programu,
- g) spoluprací s metodikem prevence v PPP a s krajským školským koordinátorem prevence.

Standardní činnosti výchovného poradce a školního metodika prevence jsou vymezeny právním předpisem - příloha č. 3 vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních.

Metodický pokyn k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních vydaného MŠMT, Č. j.: 20 006/2007-51 dále stanoví, že třídní učitel (ve vztahu k primární prevenci):

- a) spolupracuje se školním metodikem prevence na zachycování varovných signálů^[6], podílí se na realizaci Minimálního preventivního programu a na pedagogické diagnostice vztahů ve třídě,
- b) motivuje k vytvoření vnitřních pravidel třídy, která jsou v souladu se školním řádem, a dbá na jejich důsledné dodržování (vytváření otevřené bezpečné atmosféry a pozitivního sociálního klimatu ve třídě); podporuje rozvoj pozitivních sociálních interakcí mezi žáky třídy,
- c) zprostředkovává komunikaci s ostatními členy pedagogického sboru a je garantem spolupráce školy se zákonnými zástupci žáků třídy,
- d) získává a udržuje si přehled o osobnostních zvláštностech žáků třídy a o jejich rodinném zázemí.

5. Spolupráce a komunikace s rodiči (zákonnými zástupci)

Spolupráce s rodiči a efektivní komunikace mezi rodiči a školou je považována za jeden z klíčových bodů úspěšnosti preventivního působení ve škole. Rodiče jsou pravidelně informováni o dění ve škole, nejčastěji prostřednictvím sdělení v online žákovské knížce (www.skolaonline.cz). Online žákovská knížka slouží také k omlouvání nepřítomnosti žáků ve škole zákonnými zástupci, případně ze strany vyučujících ke sdělení týkajících se chování žáka ve škole, ať už se jedná o pochvaly, či kázeňská opatření. Je to významný prostředek pro komunikaci s rodiči. Pravidelně jsou rodiče o životě školy informováni také na třídních schůzkách, které se konají třikrát ročně. Speciální třídní schůzky jsou v rámci poradenských služeb ve škole připravovány pro rodiče žáků devátého ročníku – v souvislosti s kariérovým poradenstvím. Často jsou na tyto schůzky zváni také zástupci středních škol.

Pro efektivní a intenzivnější komunikaci s třídními učiteli i učiteli jednotlivých předmětů nabízí škola rodičům také využití konzultačních hodin pedagogů, opět včetně školního metodika prevence a výchovného poradce. Využíváme také komunikace telefonické a e-mailové. Speciálně pro preventivní účely je zřízena schránka důvěry (schrankaduvery@zshusova.cz), se kterou byli seznámeni žáci i rodiče. Další informace o škole je možno vyhledat na webových stránkách školy a na informačním centru v prvním meziposchodí.

K řešení aktuálních kázeňských či vzdělávacích problémů jsou rodiče zváni k pohovoru či na výchovnou komisi do školy. Výstupem z každého takového jednání je písemný zápis s

uvedením jmen všech zúčastněných, předmětem jednání a konkrétními závěry, opatřeními a doporučeními.

Rodiče se zapojují také do různých činností na úrovni třídy i školy, účastní se školních i mimoškolních akcí. Při škole pracuje Sdružení rodičů a přátel školy, jehož hlavním cílem je financování sportovních a kulturních akcí, odměn při vyhodnocování soutěží. Škola má fungující školskou radu.

6. Spolupráce s institucemi zabývajícími se prevencí sociálně patologických jevů

Škola spolupracuje s pedagogicko-psychologickou poradnou (PPP) - jedná se zejména o společnou péči o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Výchovný poradce pravidelně seznamuje učitele s výsledky šetření u jednotlivých žáků, kteří poté zohlední daná doporučení ve školní práci.

Spolupracujeme také s kurátory pro mládež - oddělením sociálně-právní ochrany dětí a rodiny při MěÚ v Náměšti nad Oslavou. Preventivní práci s třídními kolektivy zajišťujeme ve spolupráci s občanským sdružením Střed, z.ú Třebíč, Policií kraje Vysočina, Oblastní charitou Třebíč, DDM Třebíč a SZÚ Jihlava. Spolupráce spočívá především v realizování programů, jejichž cílem je posílení pozitivního klimatu třídy, zlepšení informovanosti dětí v oblasti sociálně patologických jevů, zvýšení odolnosti dětí v oblasti odmítání sociálně patologických jevů, včasná detekce problémů třídy (žáků) a pomoc při řešení obtížných situací.

Důležité kontakty:

Pedagogicko-psychologická poradna

Purkyňovo nám. 239, 674 01 Třebíč.

Mgr. Pavlína Sedlářová Smrčková

<http://www.ppptrebic.cz>

Tel:568 848 815

Městský úřad Náměšť nad Oslavou

Masarykovo náměstí 104, 675 71 Náměšť nad Oslavou

Oddělení sociálně-právní ochrany dětí a rodiny

Telefon.: 568 619 176

Městský úřad Třebíč

Mgr. Marie Horáčková - kurátor pro mládež

Masarykovo nám. 116/6

Vnitřní Město

674 01 Třebíč 1

Telefon: 568 805 516

Střed, z.ú

Mládežnická 229

674 01 Třebíč

www.stred.info

Telefon: 775 725 603

Kontaktní osoba: Bc. Martin Krpec

Tel: 775725661

Email: koordinatorppp@stred.info

Diecézní charita Brno

Oblastní charita Třebíč

Mládežnická 229, 674 01 Třebíč

674 01 Třebíč

Kontaktní osoba: Bc. Kateřina Košťálová

Koordinátorka služeb

Tel: 608 609 466

Email: prevence@trebic.charita.cz

Krajské ředitelství policie kraje Vysočina

nrap. David Linhart

david.linhart@pcr.cz

Oddělení tisku a prevence

Vrchlického 46

587 24 Jihlava

Tel: 974 261 208, 725 868 475

SZÚ Jihlava

Kontaktní osoba: Lenka Vrzalová

Vrchlického 57, 587 25 Jihlava

Tel: 567 574 733

E-mail: lenka.vrzalova@szu.cz

DDM Třebíč

Kontaktní osoba: Mgr. Kamil Svoboda

Tel: 739568007

E-mail: svoboda@ddmtrebic.cz

7. Témata prevence sociálně patologických jevů v jednotlivých ročnících ZŠ

Témata prevence sociálně patologických jevů v jednotlivých ročnících 1. stupně ZŠ

1. ročník

- osobní bezpečí
- základní zásady mezilidské komunikace
- vztahy v dětském kolektivu
- každý člověk je jiný
- základní hygienické návyky
- využití volného času
- rodina, jako bezpečné místo

2. ročník

- lidské tělo
- zdraví a jeho ochrana
- zacházení s léky

- režim dne
- vztahy mezi lidmi
- chování v krizových situacích

3. ročník

- pojmy z oblasti prevence, sexuální výchovy a drogové závislosti
- zdraví a jeho ochrana
- lidé kolem nás, multikulturní výchova
- využívání volného času
- ochrana proti obtěžování cizí osobou

4. ročník

- lidské tělo, odlišnost mezi pohlavími
- životospráva a důsledky nevhodných návyků
- využívání volného času
- pojmy drogová závislost a sexuální výchova
- vztahy v dětském kolektivu

5. ročník

- domov, rodina, důvěra, vztahy
- léčivé a návykové látky
- vztahy v dětském kolektivu
- komunikace
- poznatky o negativních vlivech tabáku a alkoholu
- puberta
- nebezpečí při komunikaci s cizími osobami

Témata prevence sociálně patologických jevů v jednotlivých ročnících 2. stupně ZŠ

6. ročník

- vhodná náplň volného času, zdravý životní styl
- ochrana zdraví
- rodina a její funkce pro zdravý rozvoj jedince
- osobní bezpečí, způsob chování v krizových situacích
- rizika zneužívání návykových látek
- způsoby odmítání
- centra odborné pomoci

7. ročník

- komunikace mezi lidmi
- mezilidské vztahy
- péče o zdraví, život s handicapem
- sexuální výchova, vztahy mezi dívkami a chlapci
- osobní bezpečí, šikana, sexuální násilí
- drogy a jejich dělení, účinky, prevence

8. ročník

- fyziologie, působení drog na oběhový, nervový a dechový systém
- tělesné, duševní a sociální změny u závislého člověka
- rozvoj sebepoznání a sebepojetí
- řešení problémů, chování v krizových situacích, konflikty
- agresivita, šikana, různé formy násilí
- sexuální výchova, odlišnosti, deviace
- drogová závislost, kontaktní centra

9. ročník

- sebevědomí, sebepojetí, rozvoj osobnosti
- zdravé sexuální chování
- volba životního partnera
- sociální výchova, vztah k jiným kulturám, národnostem
- komunikace
- právní odpovědnost, trestní normy

8. Okruhy preventivních programů v jednotlivých ročnících ZŠ

Prevence pro 1. stupeň ZŠ

1. ročník

- Vztahy ve třídě (kamarádství, komunikace, spolupráce, podpora samostatnosti)

2. ročník

- Vztahy ve třídě, vztahy mezi lidmi, bezpečné klima ve třídě

3. ročník

- Bezpečnost na internetu, prevence závislosti
- Vztahy ve třídě

4. ročník

- Pravidla chování při setkání s cizími lidmi
- Bezpečnost na silnici, bezpečná cesta do školy
- Vztahy ve třídě, bezpečné klima třídy
- Bezpečnost na internetu

5. ročník

- Prevence pití alkoholu, závislost na nikotinu
- Vztahy mezi lidmi
- Utváření pozitivních a přátelských vztahů
- Bezpečnost na internetu

Prevence pro 2. stupeň ZŠ

6. ročník

- Prevence šikany, zdravé klima třídy, tolerance mezi žáky

- Bezpečnost na internetu

7. ročník

- Výchova k toleranci, ohleduplnost vůči odlišnostem (prevence rasismu, agresivity)
- Bezpečnost na internetu

8. ročník

- Sexuální výchova
- Zdravé klima ve třídě, vzájemná tolerance mezi žáky

9. ročník

- Drogová prevence
- Rizikové trávení volného času
- Zdravé pojetí vztahů a sexuality

9. Preventivní programy pro školní rok 2022/2023

1. ročník - JÁ PRVNÁK (Charita Třebíč)

2. ročník - JSME TÝM (Metodik prevence – program Kočičí zahrada)

- PROGRAM DDM Třebíč zaměřený na vztahy ve třídě, klima třídy, třídní role

3. ročník - BEZPEČNĚ NA SÍTI (Policie ČR/Metodik prevence)

- VZTAHY VE TŘÍDĚ (Metodik prevence – program Kočičí zahrada)

4. ročník - PROGRAM DDM Třebíč zaměřený na vztahy ve třídě, klima třídy, třídní role

- BEZPEČNĚ NA SÍTI (Policie ČR/Metodik prevence)

5. ročník - PRVNÍ VZTAHY, PRVNÍ LÁSKY (program SZÚ Jihlava)

- KRUH ZÁVISLOSTI (prevence návykových látek) – Charita Třebíč
- PORUCHY PŘÍJMU POTRAVY (přednáška SZÚ Jihlava)

6. ročník - PROGRAM DDM Třebíč zaměřený na vztahy ve třídě, klima třídy, třídní role

- PORUCHY PŘÍJMU POTRAVY (přednáška SZÚ Jihlava)

7. ročník - PROGRAM DDM Třebíč zaměřený na vztahy ve třídě, klima třídy, třídní role

- JAK SE NESTAT ZÁVISLÁKEM – interaktivní hra SZÚ
- PORUCHY PŘÍJMU POTRAVY (přednáška SZÚ Jihlava)

8. ročník - HROU PROTI AIDS – interaktivní hra SZÚ

- PREVENCE POHLAVNÍCH CHOROB (přednáška SZÚ)

9. ročník - HROU PROTI AIDS – interaktivní hra SZÚ

- NEZTRÁCEJ ČAS – prevence závislostí (Středisko výchovné péče Střed z.ú)

10. Realizace MPP

Minimální preventivní program bude realizován ve výuce, mimo vyučování a ve spolupráci s rodiči.

Primární prevenci mají na starosti učitelé, kteří seznamují žáky s jednotlivými tématy ve svých hodinách např. prvouka, vlastivěda, přírodověda, tělesná výchova, výtvarná výchova, výchova ke zdraví, výchova k občanství aj. Při výuce využívají různých metod např. výklad, předávání informací, samostatnou práci, práci ve skupině. Také formou DVD a interaktivní tabule.

Preventivní aktivity probíhající průběžně po celý rok:

- práce školní družiny
- nabídka volnočasových aktivit - kroužky ve spolupráci s DDM
- práce žákovského senátu
- aktivity uplatňované ve výuce jednotlivých předmětů (projektové dny)
- využití nabízených programů na CD, časopisů a letáků pro boj s šikanou a dalšími rizikovými jevy
- preventivní bloky realizované Střediskem výchovné péče Střed z.ú, Charitou Třebíč, Policií ČR, DDM Třebíč, SZÚ Jihlava apod.
- komunikativní kruh ve třídách. Cílem je vytváření soudržnosti, pocitu sounáležitosti, rozvoj vztahů a vytváření bezpečného klimatu ve třídách
- prosazování zdravého životního stylu. Škola se účastní projektu OVOCE DO ŠKOL, MLÉKO DO ŠKOL. Také ve školní jídelně připravují jídla ze zdravých potravin.
- besedy, kulturní akce, vzdělávací programy a jiné akce dle zájmu a aktuální nabídky
- schránka důvěry, kde žáci vhazují svá přání a stížnosti pod anonymním jménem.

Další školní a mimoškolní akce:

- Adaptační kurz
- Lyžařský výcvikový kurz
- Ozdravný pobyt na horách
- Den otevřených dveří
- Akce senátu

- Školní akademie
- Branný den
- Školní výlety

.....

Preventista rizikového chování

.....

Ředitelka školy

^[1] § 18 písm. c) zákona č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, § 5 odst. 3 a § 29 odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).

^[2] § 7 odst. 1 vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, § 9 odst. 1 písm. c) a odst. 2 vyhlášky č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků.

^[3] § 24 odst. 3 zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů.

^[4] § 7 odst. 1 vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních.

^[5] § 32 odst. 1 písm. g) zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí).

^[6] příloha č. 3/II vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních – poradenské činnosti odst. 2.